

Köszöntő gondolatok a hetvenéves Belügyi Szemléhez

Tóth Tamás

Dr. országos parancsnok, bv. altábornagy
Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága
bvop.titkarsag@bv.gov.hu

Mint a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka, örömmel vállaltam el a „70 év – 70 gondolat” című kötet szerkesztőinek felkérését, mellyel teret adtak mindazon gondolataimnak, melyeket a Belügyi Szemle megjelenésének 70. évfordulóján – szerzőtársaimhoz hasonlóan – fontosnak tartok.

Különösen megtisztelő a felkérés apropója, hiszen hét évtized örökségéről emlékezünk meg. Patinás volta ellenére ez az örökség folyamatosan formálódik és bővül: platformot nyújt fiatal kutatók és elismert szakemberek, oktatók és hallgatók részére egyaránt. Mindezek okán a folyóirat rendészeti ágazatban és a szakmai életben betöltött szerepéről, küldetéséről, a jelenkor és a jövő meghatározó feladatairól, a gyakorlati és az elméleti ismeretek formálásáról nehéz elfogulatlanul beszélni.

A rendészeti folyóiratok olyan szakmai kiválóságokat, egyetemi tanárokat készítettek kutatásokra és időtálló, szakmai értékelésekre, akik nemcsak tudományterületükre, hanem az egész rendészettudományra meghatározó módon hatottak. Ez az állítás igaz az európai és természetszerűleg a magyar rendészettudomány tudományos igényvel publikáló szerzőire is.

Sallai János a „*Rendészeti folyóiratok hatása a rendészettudományra*” című (Sallai, 2017) tanulmányában történelmi áttekintés keretein belül, szakmai és tudományos alapossággal mutatja be, tárja fel a magyar rendészettudomány kialakulásában meghatározó szerepet betöltő folyóiratokat, szemléket. A publikációk, a hosszabb-rövidebb tanulmányok műfaji sajátossága, hogy gyorsabban és naprakészebben tárják fel, illetve mutatják be mindazokat az új ismereteket, amelyek gyakorlatban is alkalmazható szakmai eredményekkel, és így a közvetlen hasznosíthatóság potenciáljával támogatják a rendészeti ágazathoz kapcsolódó szakterületek vezetőit, valamint a téma iránt elkötelezett kutatókat a rendvédelmi vertikum valamennyi részletében.

A publikációk az ismeretek átadásán túl támogatják a tudományos műhelyek, illetve a szerzők szakmai érdekeit is, hiszen általuk szélesebb érdeklődő (és értő) közönséghez juthatnak el a kutatások megállapításai, amelyek elengedhetetlen feltételei a tudományos előmenetelnek, ebből fakadóan pedig hozzájárulnak a kutatómunka ismertségének és elismertségének növeléséhez.

Az első rendészeti szaklap – a Közbiztonság (1869) (Szöllősy, 1927) – Magyarországon, de bizvást mondhatom, hogy egész Európában korát megelőző módon adott teret a rendészeti, rendfenntartó szervezeteknél szerzett gyakorlati tapasztalatok átadásának, ötvözve azokat a kor szakmai és tudományos kutatásainak eredményeivel, kitekintést nyújtva a rendészet különböző területeinek nemzetközi vonatkozású híreire, valamint kutatási és tudományos eredményeire.

A sikeres kezdetet követően további szaklapok indítására és megjelentetésére volt igény. Az új kiadványok minden esetben igazgatási és biztonsági fókuszúak, illetve az elméletet és a gyakorlatot ötvözőek voltak, így lehetőséget biztosítottak arra, hogy a tudományterület új eredményeit mélységükben is megismerhessék azok, akik ezeket a kiadványokat forgatták.

A Belügyi Szemle jogelődje 1953-ban indult, Rendőrségi Szemle címmel. A folyóirat szakmai küldetése a rendőrségi munka gyakorlatának és az újonnan keletkezett szakmai ismereteknek a bemutatása volt.

A Belügyi Szemle – Mérföldkő és viszonyítási pont

Értekezésében Deák kiemeli, hogy a „*Belügyminisztérium Kollégiuma 1962 áprilisában megtárgyalta a BM sajtótermékei, folyóiratai szakmai színvonalának vizsgálatát, megállapítva, hogy a sajtó eszközeivel jobban kell segíteni a BM előtt álló feladatok színvonalasabb végrehajtását.*” (Deák, 2013). E megállapítás magával hozta a folyóirat első lényegesebb és átfogó profilváltását.

Az új elnevezéssel és egyben kibővült tartalommal bemutatkozó első lapszámaiban a Belügyi Szemle – szakmai kérdéseket tudományos színvonalon – elemző cikkei előrevetítették az interdiszciplináris törésvonalak mentén történő összeolvadást, amely végül be is következett, így 1963. január 15-étől az addig kiadott Rendőrségi Szemlét, a Büntetés-végrehajtási Szemlét és a Testnevelési és Sport Szemlét integrálták a Belügyi Szemlébe, amelyben a kor elvárásainak és lehetőségeinek megfelelően alakultak ki a szakmai rovatok.

A Belügyi Szemle célkitűzései és feladatvállalásai közé tartozott ekkor a – jellemzően – hazai és a nemzetközi tudományos munkák megismertetése, terjesztése. Tevékenységével közös platformot, fórumot biztosított a hazai rendvédelmi és rendészeti együttműködéseknek a tudomány és a gyakorlat közötti átfedés megteremtésében.

A Belügyi Szemle elismertsége

A Belügyi Szemle – mint hosszú útra visszatekintő, a Belügyminisztérium kiadványai közül szakmailag a legmagasabb szinten jegyzett folyóirat – a legfontosabb források közé számítható. Az ilyen magasan jegyzett folyóiratban való publikálás nem csupán megalapozhatja és előmozdíthatja a tudományos műhelyek és a szerzők szakmai reputációját, tudományos láthatóságát, valamint karrierjét, hanem hatását tekintve nem elhanyagolható erővel bír a kutatást támogató pályázatok elnyerésekor is.

E tekintetben jelzésértékkel bír a Belügyi Szemle szakmai presztízse és nemzetközi vonatkozásban is teljesülő mutatószámainak kiemelkedő volta.

Szignifikanciáját többek között a tudományos folyóiratok legfontosabb mutatója, az impact faktor bizonyítja, amely ez esetben azt mutatja meg, hogy a Belügyi Szemle cikkeit hányan idézték és milyen mértékű volt a közölt tanulmányok szakmai elfogadottsága, értékelése. Magyarországi vonatkozásban meghatározó emellett a Magyar Tudományos Akadémia egyes osztályainak és az azon belül működő bizottságoknak szakmai értékelése, amely az elmúlt években a Belügyi Szemlét a legmagasabb, A kategóriába sorolt folyóiratként minősítette.

A büntetés-végrehajtási szervezet oktatást, kutatást és publikációt támogató tevékenysége a Belügyi Szemle nyomtatott és online kiadványaiban

A rendészeti felsőoktatás alma matere, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar – küldetésnyilatkozatának megfelelően – a hazai rendvédelem, rendészet és magánbiztonsági szféra számára képez elhivatott, magas szakmai kvalitással és megfelelő attitűddel rendelkező szakembereket, és folytat színvonalas hazai és nemzetközi szakterületi kutatásokat. E szellemi műhelybe tagozódik be 1972 szeptemberétől a büntetés-végrehajtási szakmai ismeretek felsőfokú oktatását végző büntetés-végrehajtási tanszék.

A jogelőd Rendőrtiszti Főiskola keretében indult önálló tanszék figyelmet szentelt a büntetés-végrehajtást meghatározó szakmai kérdéseknek, így prioritizálásra kerültek a börtönök korszerűsítésének, racionalizálásának és hatékonyságának témakörei, a szabadság elvonásával járó büntetésekkel összefüggő biztonsági kérdések, a rehabilitációs, reszocializációs, majd reintegrációs ideológia elemei, illetve a börtönpszichológia tudománya is. A tanszék mindezen feladatait a büntetés-végrehajtási jog szemüvegének fókuszából látja el.

A képzés eleinte nappali munkarendben zajlott, amelyet 1975-től egészít ki a levelező tagozat.

A tanszék óriási energiát fordított és fordít jelenleg is arra, hogy a legkorszerűbb elméleti anyagot oktassa, és emellett a hallgatók nevelésével, személyiségük formálásával közvetlenül, folyamatosan foglalkozzon. A kis létszámú osztályok, illetve a szoros emberi és munkakapcsolat révén szinte egyénre szólóan, differenciáltan folyik az oktatás, a szakmára történő felkészítés, a hivatástudat erősítése. A büntetés-végrehajtási hallgatók elhivatottsága a karon már-már legendás. Többek között ennek köszönhető, hogy a büntetés-végrehajtási hallgatók meglehetősen jó eredményeket érnek el tanulmányírásban, majd később a büntetés-végrehajtási pályafutásuk során is.

A tanszék az oktatás mellett a kutatásban is jeleskedik, oktatói a szakma kiemelkedő képviselői voltak régen is, és ma is. Többen több évtizedes szakmai múlttal rendelkeznek, amelyet hosszú évek oktatói tapasztalata egészít ki. Gyakran végeznek tudományos szaklektori feladatokat és részt vesznek a hazai kodifikációs munkákban is. A tanszék kutatói rendszeres publikációs tevékenységet folytatnak a hazai, magasan kvalifikált szakmai lapokban – mint a Belügyi Szemle –, értekezéseikre rendszeresen felfigyelnek a nemzetközi fórumok is.

A büntetés-végrehajtási szervezet, a Belügyi Szemle és a Börtönügyi Szemle koordinációjában megvalósuló oktatást és kutatást támogató tevékenységek

A Belügyi Szemle hírleveleit, lapszámait és online kiadványait elérhetővé tesszük a BVOP belső hálózatán, biztosítva ezáltal a szakmai és tudományos kutatások, hivatkozások belső hálózaton való elérhetőségét.

A Belügyi Szemle és a Börtönügyi Szemle lapszámai jól szemléltetik, hogy a rendészeti ágazat tevékenységét tekintve nemcsak szervezeti szinten, hanem a tudományos publikációk szintjén is szoros az együttműködés, amely az eredmények hatékony hasznosulásának és beépíthetőségének megteremtésével közvetlenül teremt meg a rendszertudomány (és határterületei), illetve a szakma összhangját.

Cikkemet Eötvös Loránd gondolatával zárnám: *„Csak az az igazi tudomány, amely a világra szól; s ezért ha igazi tudósok és – amint kell – jó magyarok akarunk lenni, úgy a tudomány zászlóját olyan magasra kell emelnünk, hogy azt határainkon túl is meglássák és megadhassák neki az illő tiszteletet.”*

Felhasznált irodalom

- Deák J. (2013). Az állambiztonsági propaganda, annak kialakulása és fejlődése – nemzetbiztonság és civilkapcsolatok. *Társadalom és honvédelem*, 17(3–4), 408–417.
- Sallai J. (2017). Rendészeti folyóiratok hatása a rendészettudományra. *Magyar Rendészet*, 17(2), 183–204.
- Szóllósy A. (1927). *Az első rendőri szaklap*. A Rend.

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

- Tóth T. (2022). Köszöntő gondolatok a hetvenéves Belügyi Szemléhez. *Belügyi Szemle*, 70(11), 2443–2447. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.11.59>